

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku B. sp. z o.o. z siedzibą w Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
z udziałem zainteresowanego J. K.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 marca 2019 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

**oddala zażalenie i zasądza od wnioskodawcy na rzecz
pozwanego organu rentowego kwotę 675 zł (sześćset
siedemdziesiąt pięć) tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę kasacyjną B. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. (płatnik) od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z., przy udziale zainteresowanego J. K., o podstawę wymiaru składek.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że Sąd Apelacyjny oddalił apelację płatnika od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 29 września 2016 r., którym oddalono odwołanie płatnika od decyzji organu rentowego z dnia 15 lipca 2015 r., ustalającej podstawę wymiaru składek z uwzględnieniem przychodu zainteresowanego obejmującego „diety, ryczałt za noclegi, przejazdu - dojazdu”. Wyrok Sądu drugiej instancji zaskarżył skargą kasacyjną pełnomocnik płatnika, określając w niej wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 11493 zł, wskazując – w związku z wezwaniem Sądu, że kwota 11493 zł wynika z zaskarżonej decyzji i jest sumą diet, ryczałtów za noclegi oraz przejazdów/dojazdów, które według pozwanego stanowiły podstawę wymiaru składek. Jednocześnie, zdaniem pełnomocnika, rozpoznawana sprawa należy do kategorii spraw o podleganie ubezpieczeniu społecznemu gdyż wysokość składek nie wynika z sentencji decyzji.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy zakwestionował wartość przedmiotu zaskarżenia podaną w skardze, stojąc na stanowisku, że w rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica składek pomiędzy składką żadaną przez organ rentowy a składką należną według płatnika składek. Wartość tą określił na kwotę 4526,70 zł. Wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Apelacyjny zanegował stanowisko pełnomocnika płatnika, jakoby rozpoznawana sprawa była sprawą o podleganie ubezpieczeniom społecznym. Zakres przedmiotowy sprawy określa zaskarżona decyzja, a jej treść dotyczy podstawy wymiaru składek a nie podlegania ubezpieczeniu społecznemu. W ocenie Sądu tak określony przedmiot sporu implikuje określenie wartości przedmiotu zaskarżenia jako różnicę pomiędzy składką należną według płatnika a składką żadaną przez organ rentowy (por. uchwałę składu powiększonego Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 168).

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik płatnika składek zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy - art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 22 k.p.c. poprzez błędne ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia jako „różnicy składek

wykazanych i należnych za rok 2013”, podczas gdy wartość przedmiotu zaskarżenia winna zostać obliczona jako różnica w podstawach wymiaru składek przyjętą przez płatnika i określoną w zaskarżonej decyzji. Pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania zażaleniowego. Zdaniem pełnomocnika wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego, w przedmiotowej sprawie nie znajdzie zastosowania uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, dotycząca zupełnie innego stanu faktycznego - rozstrzyga sposób ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia w razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających podstawę wymiaru składek pracowników. Ponadto w powołanej uchwale Sąd Najwyższy, wbrew stanowisku Sądu drugiej instancji, nie zajął jednoznacznego, ogólnego stanowiska w przedmiocie ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia.

W odpowiedzi na zażalenie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie zażalenia wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Z uwagi na zakres dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe strona zobowiązana jest do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ § 3 zdanie pierwsze k.p.c.). Z kolei treść art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. nakłada na sąd drugiej instancji oraz Sąd Najwyższy obowiązek dokonania kontroli dopuszczalności skargi, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia przysługującego poza tokiem instancji i weryfikacji wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia w celu wyeliminowania przypadków nieprawidłowego oznaczenia tej wartości w zamiarze zapewnienia sobie dostępu do postępowania kasacyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2006 r., IV CZ 34/06, LEX nr 200867 i powołane w nim orzeczenia). Wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez wnoszącego skargę z naruszeniem reguł

wynikających z art. 19-24 k.p.c. nie jest wiążąca dla oceny dopuszczalności skargi i podlega sprawdzeniu zarówno przez sąd drugiej instancji jak i Sąd Najwyższy na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. (por. postanowienia z dnia 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09, LEX nr 577827; z dnia 2 lutego 2011 r., II CZ 197/10, LEX nr 738550 i z dnia 18 stycznia 2012 r., II PZ 38/11, LEX nr 1130381 oraz przytoczone w nich orzeczenia).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot sporu wyznaczany jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, od której wniesiono odwołanie do sądu, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu (por. postanowienie z dnia 23 listopada 2007 r., II UZ 30/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 54 i przywołane w nim orzecznictwo). Przyjmuje się również, że w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia równa jest różnicy pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się i składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres (por. postanowienia z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301; z dnia 26 stycznia 2011 r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UZ 8/10, LEX nr 1620499 i z dnia 24 maja 2012 r., II UZ 16/12, LEX nr 1222163). Pogląd ten odnosi się jednak do sytuacji, gdy podstawa wymiaru składek co prawda jest sporna w odniesieniu do jakiegoś jej składnika (składników) lub jego wysokości, ale istotą sporu jest wysokość składek wymierzonych od ustalonej przez organ rentowy podstawy ich wymiaru. W takim przypadku wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między wysokością składek zapłaconych a wysokością składek naliczonych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntował się także pogląd, że w sprawach, w których przedmiotem sporu nie jest wysokość zobowiązania składkowego, ale wysokość samej podstawy wymiaru - wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między zadeklarowaną przez płatnika składek podstawą wymiaru składek a podstawą wymiaru określoną przez organ rentowy za sporny okres - art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (por. np.

postanowienia z dnia 8 listopada 2013 r., II UZ 61/13, LEX nr 1396417; z dnia 24 listopada 2016 r., I UZ 41/16, LEX nr 2191449 i szeroko powołane w nim orzecznictwo; z dnia 19 kwietnia 2017 r., I UZ 63/16, LEX nr 2309618).

Tym samym zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, gdyż wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Z powyższych względów postanowiono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c., mając na uwadze § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).